

Thus, the postgraduate training for dental doctors is characterized by a number of essential peculiarities, which can be implemented through fundamentally different approach to the education. The principles we have represented allow us to some extent to increase the efficiency of the post-graduate training courses.

REFERENCES

1. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти // Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: Зб. наук.-метод. праць / За ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.
2. Инновационно-образовательные технологии и эффективная организация учебного процесса в медицинском вузе. Вузовская педагогика: материалы конференции / гл. ред. С.Ю. Никулина. – Красноярск: Версо, 2011. – 477с.
3. Kostenko V.G. Dimensions of dentistry discourse in the scope of applied linguistics / V. G. Kostenko, I. M. Solohor // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання лінгвістики, професійної лінгводидактики, психології і педагогіки вищої школи». – Полтава, 2016. – С. 107 – 112.
4. Padalka A.I. Communication and interpersonal skills in practice of pediatric dentistry / A.I. Padalka, V.P. Trufanova, T.V. Polishchuk [et al.] // Світ медицини та біології. – 2018. - № 2 (64). – С. 213-216.
5. Скакун В.А. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие / В.А. Скакун. – М.: Форум: ИНФРА-М, 2007. – 336с.
6. Шешукова О.В. Клінічне мислення у викладанні дитячої стоматології на післядипломному етапі освіти / О.В. Шешукова // Світ біології та медицини - 2015. – № 3 . – С. 198-202.

УДК 811:378.37.01

Перекрест М. І.

Харківський національний медичний університет **МОВЛЕННЕВО-КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ СТУДЕНТІВ-** **ІНОЗЕМЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

У статті розглядається особливості формування мовленнєво-комунікативної компетенції у іноземних студентів. Досліджуються проблеми, які виникають у студентів-іноземців під час комунікації не рідною для них мовою у процесі навчання, розглядаються наукові праці дослідників, які працювали над проблемою мовленнєвої та комунікативної компетентності. З'ясовано, що вирішення проблем які виникають у спілкуванні, можливе завдяки мінімізації дистанції між представниками різноманітних національностей та культур, це сформує мовленнєво-комунікативну компетентність на основному етапі професійного спілкування. Зазначається, що процес формування мовленнєво-комунікативної компетентності студентів-іноземців у вищих навчальних закладах України виокремлює три основних складних етапи, які поєднуються суб'єктивними та об'єктивними факторами.

Ключові слова: компетентність, мовленнєво-комунікативна компетентність, студенти-іноземці, професійна компетентність.

Verbal-communicative competence of foreign students

In the article features of formation of verbal-communicative competence of foreign students. The problems are investigated which is arising in a group of foreign students in the process of communication is not their native language in teaching, the opinions of researchers who worked on the problem of verbal-communicative competence are considered. It was found that the problems arising in communication possible by minimizing the distance between different nationalities and cultures, this will form some verbal-communicative competence on the main stage of professional communication. It's conclude that the process of formation of verbal-communicative

competence of foreign students in higher educational institution of Ukraine distinguishes three main stages which combines subjective and objective factors.

Key words: *competence, verbal-communicative competence, foreign students, professional competence.*

Речевая коммуникативная компетентность студентов-иностранцев.

В статье рассматриваются особенности формирования речевой коммуникативной компетенции у иностранных студентов. Исследуются проблемы, возникающие у студентов-иностранцев во время коммуникации на не родном для них языке, в процессе обучения. Рассматриваются научные труды исследователей, работавших над проблемой речевой и коммуникативной компетентности. Выяснено, что решение проблем, которые возникают в общении, возможно благодаря минимизации дистанции между представителями различных национальностей и культур, это также сформирует речевую коммуникативную компетентность на основном этапе профессионального общения. Отмечается, что процесс формирования речевой коммуникативной компетентности студентов-иностранцев в высших учебных заведениях Украины выделяет три основных сложных этапа, которые обуславливаются субъективными и объективными факторами.

Ключевые слова: *компетентность, речевая коммуникативная компетентность, студенты-иностранцы, профессиональная компетентность.*

Постановка проблеми. Орієнтування освітніх програм ХХІ століття тяжіє до міжнародного стану освіти. Питання отримання освіти іноземними громадянами на сьогодні є одним із найважливішим у розвитку світової наукової та педагогічної думки. Актуальність навчання та підготовки іноземних студентів підтверджується значною кількістю іноземців, що навчаються в різних університетах м. Харків. Так, у 2018 році в Харківській області навчалося понад 20000 іноземних студентів та понад 176,2 тис. загального контингенту студентів [4].

Основні пріоритети в освіті чітко орієнтують працівників науково-педагогічної галузі на підготовку студентів-іноземців із високим потенціалом та достатньо розвинутими компетентностями, зі здатністю до самоаналізу та самореалізації. За таких умов виникає потреба в удосконаленні підготовки студентів-іноземців та формуванні у них найвищих рівнів комунікативної та мовленнєвої компетентності.

Огляд останніх досліджень. За останні роки з'явилася велика кількість ґрунтовних праць у галузі мовленнєвої та комунікативної компетентності студентів різних етнічних та національних груп, наприклад такі дослідники як Н. Бібік [1], О. Овчарук [3], О. Пометун [5], Т. Дементьева [2] та інші.

Проте недостатньо дослідженою є проблема формування мовленнєво-комунікативної компетентності студентів-іноземців з огляду на інтернаціоналізацію сучасної вищої освіти в Україні.

Метою дослідження є формування мовленнєво-комунікативної компетентності у студентів-іноземців.

Виклад основного матеріалу. Сучасний науковий світ апелює до розширення міжнародних відносин у різних сферах життя. Це пов'язано з глобалізацією нашої освіти і, як наслідок, із розвитком освіти для іноземних громадян, які бажають отримати або ж продовжити освіту українських вищих навчальних закладах. Ключовою ідеєю стає розвиток мовленнєво-комунікативної компетенції серед студентів-іноземців.

Мовленнєво-комунікативна компетенція завбачає володіння комунікативними та мовленнєвими навичками, котрі необхідні для ведення безпосередньої комунікації. Найважливішим компонентом комунікативної компетентності є мовленнєва та мовна.

Мовна компетенція – знання особистостями комунікації норм і правил сучасної мови з подальшим застосуванням [1, с. 48.]. Мовна компетенція ґрунтується на лексичній, граматичній, семантичній, фонологічній, компетенцій. Мовленнєва компетенція – загальні питання мовленнєвої діяльності, що передбачає наявність знань та умінь [3].

Мовленнєво-комунікативна компетентність складається із трьох різних компонентів, із рефлексивного мотиваційного та комунікативного. Отже, мовленнєво-комунікативна компетентність студентів-іноземців – це складна система особистості, яка поєднує практичні навички мовленнєво-комунікативної діяльності, теоретико-психологічні та тяжіє до сталих вимог ВНЗ України.

Існують науково-педагогічні умови для формування мовленнєво-комунікативної компетентності студентів-іноземців, наприклад:

1) вибірка змісту матеріалу для викладання повинна проводитись згідно з понятійних можливостей студентів-іноземців; 2) мотиваційна складова оволодіння теоретичним матеріалом у студентів-іноземців; 3) впровадження поетапного навчання та засвоєння матеріалу; 4) наявність підготовки викладачів при роботі зі студентами-іноземцями.

Функціонально-структурна модель об'єктивує процес формування мовленнєво-комунікативної компетентності іноземних студентів, котрий відбувається протягом трьох етапів: теоретичного, практичного, аналітичного.

Основне завдання яке стоїть перед викладачем вищого навчального закладу – сформувати практичні навички та вміння, котрі дозволять іноземним студентам використовувати знання які необхідні для подальшого навчання за обраною професією. Також викладач зобов'язаний володіти методикою спілкування із студентами-іноземцями, які є представниками різних культурних і національних груп.

Як наголошує дослідник мовленнєво-комунікативної компетентності Дементьєва Т. І., на різних етапах комунікації між студентом-іноземцем та викладачем відбувається перехід із базового рівня розуміння, на рівень спілкування у професійній діяльності [2].

Як зазначає дослідниця Пометун О. І., іноземні студенти разом із вітчизняними позначаються як спільний знаменник у мовленнєво-комунікативній діяльності, такі колоборації можна спостерігати на практичних заняттях, захистах наукових робіт, конференціях, виробничих практиках. Паралельно із таким актом комунікації відбувається професійний діалог між вітчизняними студентами, викладачем та студентами-іноземцями. Якщо вітчизняні студенти одразу сприймають інформацію від викладача, неважливо у якій царині студенти отримують знання (філологія, медицина, професійно-технічна освіта), то студенти-іноземці стикаються із великою кількістю труднощів, через ряд причин, наприклад, деякі студенти-іноземці мають низький базовий рівень знань та умінь, низький рівень мотивації до засвоєння нового, складного матеріалу, дехто відчуває складність через національно-культурні особливості [5].

Створення мовленнєво-комунікативної компетентності можливе лише з усвідомленням і засвоєнням теоретичного матеріалу дисципліни, індивідуальним

підходом до іноземної аудиторії студентів, також потрібно враховувати доцільність опанування теоретичної бази із реальним застосуванням на практиці. Перепоною у засвоєнні матеріалу може стати вплив рідної мови студента-іноземця та диференціальний принцип навчання.

Отже, оволодіння мовленнєво-комунікативною компетентністю для студентів-іноземців у ВНЗ України є доволі складним комплексним процесом який має свої особливості, тому важливо поєднувати суб'єктивні та об'єктивні фактори (базовий рівень підготовки іноземного студента, особистісна мотивація; організація учбового процесу, матеріально-технічна база ВНЗ., та ін.).

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті / Н. М. Бібік // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 1. – С. 47–58.
2. Дементьєва Т. І. Формування комунікативної компетенції студентів-іноземців підготовчих факультетів у процесі навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.09 / Дементьєва Тетяна Іванівна; Харківський національний педагогічний ун-т ім. Г. С. Сковороди. – Х., 2005. – 207 с.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: [Під заг. ред. О. В. Овчарук]. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
4. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/news/liliva-grinevich-harkivska-oblast-lider-za-kilkistvu-inozemnih-studentiv-v-ukravini-ce-ne-lishe-viznannya-i-vidpovidalnist>. – Назва з титул. екрану.
5. Пометун О. І. Компетентнісний підхід у сучасній історичній освіті / О. І. Пометун // Історія в школах України. – № 6. – 2007. – С. 3–12.

УДК: 378.6:61.016:616.31-0850091.33

Петрушанко Т.О., Бублій Т.Д., Дубовая Л.І.

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава ПОЄДНАННЯ ТРАДИЦІЙНИХ ТА ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ

Статтю присвячено проблемі формування клінічного мислення у студентів-медиків. Рішення цього завдання можливе за умови удосконалення педагогічних методик та впровадження сучасних інноваційних технологій навчання. Одним з таких відомих інтегративних методів навчання і є підготовка та написання студентами навчальної академічної історії хвороби, що дозволяє оцінити теоретичні знання студентів на практиці, їхню здатність до нетрадиційного мислення. Це зумовлює поєднання традиційних та інноваційних методів в учбовому процесі на кафедрі терапевтичної стоматології.

Ключові слова: *інноваційні технології навчання, студенти, академічна історія хвороби*

The article is devoted to the problem of the formation of clinical thinking in medical students. The solution to this problem is possible provided that pedagogical methods are improved and modern innovative teaching technologies are introduced. One of such well-known integrative teaching methods is the preparation and writing by students of the academic history of the disease, which makes it possible to evaluate the students' theoretical knowledge in practice and their ability to think alternatively. This helps to combine traditional and innovative methods in the educational process at the Department of Therapeutic Dentistry.

Keywords: *innovative learning technologies, students, academic case history*

Стаття посвячена проблеме формирования клинического мышления у студентов-медиков. Решение этой задачи возможно при условии